

ravana kakor potujoči gozd. Kralj Salamon je duhal nepopisni vonj orhidej in občudoval barvo, ki je rahla in vendar tako bogata, bil je kar očaran od rajskega cvetja orhidej.

Privlačnost orhidej je preživela več tisočletno dobo. Dragoceno kamenje iz Salamonovih časov je zakopano po grobnicah že davno pozabljenih kraljev, kras orhidej živi še danes.

Dragocenost orhidej!

Cela premoženja se izdajajo za orhideje. Eden cvet stane 30 Din ali pa tudi 20.000 Din, kako redek pač je. Iskalci orhidej žrtvujejo večkrat celo življenje, da izsledijo le en cvet, ki je posebna redkost. Nabiralci orhidej, ki se skrivajo po džunglah Južne Amerike, po otokih pod Indijo: na Sumatri ali Borneju in na Madagaskarju ob Južni Afriki, doživijo mnogo več nego lovci na slone, leve, tigre in gorile.

Orhidej je na tisoče in tisoče vrst. Med izredne posebnosti prištevajo cvetje, ki sliči malim ptičjem in metuljem z razprostrtimi peruti.

O južnoameriškem nabiralcu orhidej pripovedujejo to-le:

Nastopilo je deževje. Približal se je čas, ko bi naj odpotoval, a še ni našel dragocenega in redkega cveta orhideje. Prinesel mu je Indijanec zbirko kakih 100 komadov. Med temi je bila tudi orhideja, kakoršne še ni bil videl. Vzel jo je v roko, da bi jo radi izredne krasote natančneje ogledal. Skozi mračno svetlobo, ki je prodirala skozi goščo ovijalk, so se svetlikale barve cveta, kakor bi bile žive. Imel je pred seboj orhidejo, pač najlepšo, kar jih je sploh kdaj videl. Naenkrat pa se je pričelo na listju cveta nekaj gibati — nabiralec je pognal to čudno gibajočo se stvar proč in skočil na stran. To, kar je držal v roki, sploh ni bila orhideja, ampak ena najbolj strupenih kač!

Najbolj čudovita lastnost orhideje je ta, da zna natančno prevzeti obliko

drugih rastlin in živali. To spreminjanje cveta pač ni ničesar drugega, nego naravna samoobramba.

Nevarnost iskanja orhidej.

Vsaka džungla v: Mehiki, Panami, Ekvadorju, Braziliji, Orinoku in na Madagaskarju je že zahtevala smrtne žrtve strastnih zbiralcev orhidej. Iskalci tega tolikanj redkega cveta imenujejo z največjim spoštovanjem imena pionirjev, onih mož, ki so se odrekli po cela leta civilizaciji, gledali neprestanim nevarnostim v oči, da bi odkrili nove, še nepoznane vrste orhidej. Iskanje orhidej je vedno združeno z navadnimi nevarnostmi, kakor: sovražni domačini, mrzlica, divje zveri, strupene žuželke in kače. Orhideje rastejo in cvetijo največkrat na vrhu visokih dreves. Kolikokrat nastane za iskalca vprašanje: Ali naj spleza na drevo, ki je s'oro sigurno gnezdišče kač? Ako se ne more polastiti cveta s pomočjo lasa, mora drevo podreti z orhidejami in kačami, kakor je to storila kraljica iz Sabe.

Doživljaj Angleža.

Gotovi Hamlin, ki je iskal orhideje po otoku Madagaskar, je zadel pri tem poslu na posebno težkočo. Ko je dosegel Moyambassa pokrajino na otoku, je vztrajal poglavar na tem, da se mora zvezati Anglež, ako hoče tamkaj ostati, s kraljevo rodbino. Hamlin je prevzel čast poglavarja in se je podvrgel obredu, ki je predpisan za sklep krvnega sorodstva s kraljem. Kralj je poslal na lov orhidej svojega svaka, a je zapretil Angležu, če se bode svaku kaj pripetilo, bo nosil on odgovornost. Istočasno je opozoril kralj krvnega brata še na jaguarje, ki prežijo po džunglah in so na Madagaskarju posebno krvoločni. Svarilo ni bilo zastoj. Jaguar je mežikal s kraljevim svakom in si ga je privoščil s kožo in lasmi. Ko je zvedel kralj o smrtni nesreči, je zapovedal, da se mora Hamlin pokoriti. Dal mu je na izbiro: Ho-

če li, da ga namažejo z oljem in sežgejo na grnadi, ali pa mora prevzeti celo družino od zveri povžitega sorodnika? Anglež se je odločil za prevzem družine.

Tigrova orhideja.

Fostermann, nemški nabiralec orhidej, je odkril nad 40 vrst. Nekega večera se je nahajal v največji goščavi v Siamu v Indiji. Pred zatonom solnca je še gledal skozi daljnogled in zagledal prekrasno orhidejo visoko na drevesu. Bal se je, da bi ne mogel drugo jutro dognati pravega drevesa. Razdelil je celo družbo na dva dela. Eden od spremljevalcev se je podal naprej, da bi poiskal taborišče, Fostermann je ostal pri drevesu. Naenkrat mu je udaril na uho pretresljiv krič. On in njegovi ljudje so brzeli na pomoč. Odkrili so sled tigre in ničesar drugega. Tovariš je zginil. Drugo jutro so prodrli globokeje v pragozd in našli preostanke tovariša, katerega je bil tiger zagrabil, raztrgal in požrl. Smrtni žrtvi je poskrbel Fostermann za vedni spomin na ta način, da je imenoval nesrečni cvet »tigrovo orhidejo«.

Usedepolni prevoz orhidej.

Ni čudež, ako so orhideje med tigri in divjimi poglavarji tako drage cene. Pa tudi tedaj, ako je kedo katero odkril in jo spravil srečno do pristanišča, je prepeljava rastline iz džungle po morju tolikokrat brezplodna. Od 27.000 iz Južne Amerike na ladje naloženih orhidej sta prestali prevoz v Evropo le dve. Od pošiljke v Nemčijo, ki je obsegala 1000 redkih vrst s Filipinskega in Bonin otočja, so vse ovenele.

Ako pa tudi pride katera v evropski cvetličnjak, ne cvete pod umetno ustvarjenimi pogoji.

Vinske sode, rezan in tesan les, bukova drva, cepano in žagano kolje prodaja ali zamenja za dober vinski mošt Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

ko se niti najmanj ne potli, izhlapi skozi kožo približno 1 liter vode na dan.

Mati in kača.

V Italiji se je dogodil v kraju Forza de Agio čuden slučaj, da sta napadli kači otroka in mater. Neke mati je šla s svojim šestletnim sinčkom počivati pod senco velikega kostanja. Ko se je za nekaj trenutkov oddaljila od sinčka, je slišala, kako otrok joka. Ko je prihitela nazaj, je zapazila, da se je dolga črna kača zagrizla v ustnice otroku in se ovila otroku večkrat okoli vratu tako, da se je otrok že dušil. Ko je hotela kačo odtrgati od otroka, se ji to ni posrečilo,

»Neznatna sled je najdena. Na neki majhni postaji je bil v največji naglici in pod slepo nizko ceno prodan voz z volji vred. Popis se ujema z našimi ljudmi. Sedli so v vlak proti Bombayu, so pa tukaj neznanu kam zginili. Potniki niso izstopili na nobenem kolodvoru na otoku. Najbrž so se prepeljali v čolnu. Preiskave v luki in pri ribičih so v polnem teku. Gotovo so pa še lopovi v Bombayu. Kolodvori so zastraženi. Pojasnila, katera smo vam podali v zgorajnih vrstah, niso za javnost! Vsaka nepotrebna beseda lahko škoduje celi zadevi. V par dneh boste imeli otroka. O nadaljnem razvoju vas bomo obvestili.«

Mama Hajani.

Prihodnji večer pri kosilu sta se opravičila oba pridigarja pri Mohamedu in obžalovala, ker ne bosta mogla priti sledeči dan.

»Svetniški mož, jutri ne bova utegnila uživati tvoje prisotnosti. Moreva odpotovati!«

Svečenik je nagrbančil obraz, kar je pomenilo, da bo moral ta dan gladovati.

»Mi je res žal«, — prišle so mu te besede iz srca, »zakaj pa odpotujeta?«

»Zaobljubila sva se. Allah naju kliče.«

»Zaobljuba?«

»Da, jutri je dan smrti svetega moža, Mama Hajane, prisegla sva, da bova vselej romala ta dan na njegov grob.«

»Saj nikakor ni daleč.«

»Ne, peljala se bova v avtomobilu, na grobu bova molila in nato večerjala v romarski hiši.«

»Romanje je sveta zadeva«, je vzdihnil Mohamed.

»Ako se pelješ z nama, svetec, znano nama je, da si revež, za avtomobil ter prehrano bi že midva poskrbela.«

Da, bila sta dobričini in odkrita prijatelja. Mohamed je v.s. vzhičen prikimal, trojica se je razstala v najboljšem razpoloženju! Pridigarja sta obljubila, da prideta po Mohameda . . .

Proti večeru je že bilo, ko so se vzpenjali trije navzgor po hribu svetnika Mama Hajane. Vrgli so se na zemljo, se dotaknili tal s čelom in molili na pol glasno ono brezkončno suro, ki

Sv. Miklavž na Dravskem polju. Dne 23. septembra je med 1. in 2. uro ponoči izbruhnil požar pri posestniku Ivanu Temant, Rošnja št. 26. Zgorelo je gospodarsko poslopje. Ogenj je gotovo podtaknila zlobna roka, kar se tu pri nas često dogaja. Na kraj nesreče so prihitali gasilci od Sv. Miklavža in od St. Janža. Gasilci od Sv. Miklavža so sami vlekli ročno brizgalno, katra tehtala 1400 kg, do sosednje vasi Loka. Tam se jih je usmilil posestnik Ivan Potočnik iz Loke, kateri je dal izmučenim gasilcem konje, da so lahko nadaljevali pot na pogorišče. Miklavžanom pomagamo na srca: bodite prijatelji gasilstva! Vsak jih lahko enkrat potrebuje, ker nesreča nikoli ne miruje! Torej: Na pomoč! — Gasilec.

Sv. Anton v Slov. cerkvač. Tukaj je tik pod hribom naše prijazne cerkvice mirno v Gospodu zaspal v svojem 23. letu vzoren mladenič Andrej Kapfer. Po svojih šolskih letih se je izučil za spretnega kolarja, pa božja previdnost ga je poklicala k vojakom. Ko je obolel, so ga pripeljali domov, kjer mu je njegova ljubeča in skrbna mati zvesto stregla, saj je vedela, da kdor rad bolnikom streže, si rajski venec veže. Potrpežljivo je prenašal svoje bolečine skozi celih 16 tednov, saj si je med trnjem telesnih bolečin nabiral cvetke za svoj nebeški venec. Vsak mesec se je pokrepčal z angeljskim kruhom ter tako pokrepčan tudi s sv. popotnico v nedeljo dne 25. septembra odšel v boljše domovino, ko ga še ni okuzil hudobni in zapeljivi svet. Zapuстил je svoje drage domače in svoje tovariše, katerim iz svežega groba kliče: Glej tovariš, truplo moje, mlado še pa bo strohnelo, spomni se, da tudi tvoje kmalu bode odcvetelo! Bodi mu lahka zemljica!

Šetarova. Pred par leti se je izdala naredba, katera prepoveduje tujim posestnikom tukajšnjih travnikov, voziti in goniti živino po bližnjici čez zasebni most, ker smo se z bivšim lastnikom mostu nekaj sprli. Pa poglejmo, kakšne ugodnosti nam je ta naredba prinesla! Od treh strani obdajajo tukajšnje

travnike tri večje vode (Pesnica, Globovnica in Velka), četrta stran pa meji na vaški pašnik; zato vodijo vse poti iz teh travnikov preko vašega pašnika. Ako pelje tuj voznik po bližnjici, vozi le malo po pašniku, ker se cesta kmalu odcepi na most. Če pa pelje skozi vas, kakor naredba zahteva, vozi po pašniku prav od enega konca do drugega, in se s tem povozi mnogo dobre paše, ker tukaj cesta ni strogo določena. Za tuje voznike ni v vaši primerne napajalnice, ker so vaški studenci v zaprtih dvoriščih, kjer nihče ne vidi rad tuje živine. Edino prosto napajalnice pa je na ostrem ovinku, kjer se z velikimi senenimi vozi zelo ovira promet, zlasti pa je nevarno, ker na tem križišču vedno drčijo avtomobili. Pri vožnji in posebno še sedaj, ko gonijo otroci na pašo, rada uhaja vaška živina s tuje skozi lesa in odide v škodo. Tujim posestnikom pa se pot brez potrebe podaljša za polovico. Vse to neprilike bodo prenehale, ako vrnemo tujim posestnikom staro pot, ki so jo uporabljali že skoro 30 let.

Sv. Martin na Pohorju pri Slov. Bistrici.

Dne 2. septembra dopoldne se je raznesla žalostna vest, da je preminul po kratki mučni bolezni g. Slavoj Dimnik, upravitelj banov. Dečjega doma v Mariboru in tajnik Počitniškega doma kraljice Marije v Šmartnem na Pohorju. Zaplapolala je črna zastava na Gasilnem domu, ki je naznanjala smrt. Leta 1928 je pokojni pripeljal v Šmartno na Poh. westfalske otroke in v kratkem času se mu je kraj in pohorsko ljudstvo tako priljubilo, da se je leta 1929 na njegovo spodbudo ustanovil v tukajšnjem kraju Počitniški dom. Tukajšnje ljudstvo ga je zaradi njegove prijaznosti in gostoljubnosti zelo spoštovalo. Od kar je Počitniški dom kraljice Marije, je ta del Pohorja pridobil mnogo na tujem prometu. Še isti dan se je brala sv. maša-zadušnica v farni cerkvi sv. Martina, katero je opravil vlč. g. župnik Alojzij Zdošek. Blagi pokojnik naj mirno počiva v beli Ljubljani! — Kakor v drugih krajih, smo tudi mi proslavili 70letnico Anton Martin Slomšekove smrti. Na predvečer se je zvonilo njemu v čast v farni cerkvi, prihodnji dan je bila v cerkvi, ki je bila polna vernikov, slovesna služba božja, ki jo je opravil vlč. g. župnik. Imamo v naši fari leta 1853 rojenega starca

Antona Unterlehnerja, ki stanuje pri trgovcu g. Leopoldu Vorša. Starec je še čil in čvrst za delo. Birmal ga je leta 1861 rajni škof Anton Martin Slomšek.

Polenšak pri Ptujju. V enem mesecu se res veliko spremeni. V večnost odhajajo stari in mladi. Nebesa se pa tudi vesele novih angelčkov. V začetku meseca je umrla radi pljučnice Marjeta Korenjak iz Ilušaka, stara nad 80 let. Žrtev materinstva je postala 24 let stara Marija Kranjc iz Lasigovec. Tri leta omožena s pridnim možem zidarjem Janezom, je letos povila prvorojenca, Micko. V otroški postelji se je prehladila, pritisnila je pljučnica in 14 dni po porodu je bila mrlič. Kot pridno šiviljo jo je dičilo to, da ni hotela delati ženske obleke po »modernem«, ampak vedno po »starem«, rekoč: »Vem, da bom dajala o svojem delu račun tudi Bogu, zato jaz ne delam »moderno«. Da, takih šivilj bi nam mnogo trebalo. Draga Micka! Lahko si položila račun pred večnim sodnikom, zdaj počivaš v hladnem grobu na eni strani s staro Korenjakovo, na drugi s svojo hčerko, ki ti je sledila par dni pozneje, stara tri tedne. — Angelj smrti je poklical tudi nežna bitja in sicer poleg Kranjčeve Micke še 1 in pol leta starega Šumenjak Franca iz Preroda in polletnega Majcen Joška iz Braclavec. Naj se le vesele med angelci. Žalujejo starše pa naj tolaži zavest, da angelci prosijo za nje. Vsem prizadetim hišam in rodbinam, ki so vse naročene na »Slovenskega Gospodarja«, naše sožalje! — Pogorelo je novo gospodarsko poslopje posestnika Turšak Alojzija v Polencih. Zgorelo, razven strešnega ogrodja in slame, ki je bila že spravljena pod streho, ni nič. Vse se je rešilo. Goveje živine ni imel. Bajje je škoda krita z zavarovalnico. Nesrečnemu posestniku je tudi lani pogorelo gospodarsko poslopje s slamo krito, ravno tako tudi preša. Stanovanjska hiša se vsikdar radi nasprotnega vetra reši. Kako je ogenj nastal na tem novem velikem poslopiju, ki si ga je lani postavil z velikimi žrtvami in se še zraven hudo zadolžil, še se danes ne ve. — Dobili smo tudi lepega pohlevnega dežja, ki namaka tako hudo vsled suše žejno zemljo. Sadja imamo v obilnosti, ki se pa radi denarne krize slabo prodaja. Ljudje s strahom gledajo v prihodnost. Kaj bo, ko bo trebalo plačati davke, ko pa še za

je dobila ime po kravi in tvori nekako veroizpoved musllmanov.

Na polovici hriba so dospeli do grobne omar. Pred njo je klečal postaran mož in je bil ves zatopljen v molitev. Mohamedan je bil, duhovnik in očividno modrijan. Prihod tujcev ga ni motil, njihove bližajoče se korake je preslišal. Vsaj Mohamed je bil tega prepričanja in radi tega se je glasno odkašljajal.

Ves prestrašen mu je podržal Omar roko pred usta in mu dal s prstom znamenje, da naj molči.

Čisto potihoma je stopila trojica par korakov nazaj in je opazovala sključeno postavo.

Mohameda je oplazovala nevolja, molčanja sploh ni prenašal. Obrnil se je k Omarju in mu pošepnil:

»Kedo je ta svetec? Nisem ga še nikdar videl!«

»Kaj . . . ?« je vprašal ves začuden Omar in odgovoril: »Jaz sem le pridigar in ga ne poznam natančneje. Sicer je pa slaven daleč naokrog. Čerovnik in čudodelnik je. Ima v svoji oblasti, da

delo dragocene kovine zlato in srebro iz nič. Ni mi znano njegovo ime, pač pa sem čul že večkrat o njegovih čudežih.«

Mohamedu so zaprle te besede sapo, ni znal odgovora, le na dolgo zategnjeni »Ooooh« je privrel iz njegovih od začudenja odprtih ust.

»Ako se zanimaš zanj«, je nadaljeval Omar, »potem . . . zakaj pa bi ne govoril z njim? Tebe je odlikoval Allah, si vendar duhovnik; midva sva pa le revna oznanjevalca prerokove besede.«

Počasi si je Mohamed le opomogel in zgrabil za nit pogovora.

»Ali je res tako? Ali je res tako?«

Od nestrpnosti je začel prestopati z ene noge na drugo, gotovo bi bil zmotil svetnika v molitvi, če bi ga ne bil zadržal Omar.

Mohamed je klepetal vse mogoče prav zmešano. Sam ni znal, kaj je pravzaprav blebetal, tako zelo ga je presunilo dejstvo, da je mož čudodelnik, ki zna delati zlato.

»Pst!« je posvaril Ali oba, »se je že zganil.«

(Dalje sledi.)

pač pa je pretgala kačo. Takoj nato pa je iz skrivališča v bližini švignila proti materi druga kača in jo močno obgrizla. Mater so prepeljali takoj nato z že mrtvim sinčkom v bolnišnico.

Mož, ki duha smrt.

V Varšavi so delali poskuse z nekim možem, ki more v resnici z nosom izvohtati, kdo od bolnikov bo umrl. Moža so peljali v različnih bolnicah k 200 nevarno bolnim in v štirih slučajih je mož napovedal smrt, ki je v resnici nastopila v teku 48 ur. Drugim težko bolnim pa je napovedal ozdravljenje in to je pravilno uganil.

==